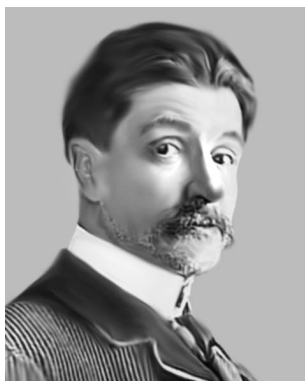


К. І. Ладиженська

## Врубель Михайло Олександрович



**ВРУБЕЛЬ Михайло Олександрович** (Врубель Михаил Александрович; 05(17). 03. 1856, м. Омськ, Росія – 01(14). 04. 1910, С.-Петербург) – російський живописець, графік і скульптор. Чоловік [Н. Забели-Врубель](#). Закін. юрид. факультет С.-Петербур. університету (1880), навч. у Рисув. школі Товариства красних мистецтв в Одесі (1870), С.-Петербур. АМ (1880–84; викл. П. Чистяков; від 1905 – її академік). Працював у галузях станк., монум. і театр.-декор. живопису, графіки, декор.-ужитк. мистецтва, архітектури. Засн. символізму та модерну в рос. мистецтві кін. 19 – поч. 20 ст. 1884 на запрошення А. Прахова переїхав до Києва, де брав участь у реставрації фресок та створенні нових розписів у Кирилів. церкві, Володимир. соборі. Відновлював живопис у Софіїв. соборі. 1889–1904 жив у Москві, від 1904 – у С.-Петербурзі. Один із кер. Абрамцев. гончар. майстерні. 1897, 1900, 1901 приїжджав в Україну (Черніг. губ.). Від 1903 – учасник худож. виставок. 1962 у Києві на будинку по вул. Десятинна, № 14 відкрито мемор. дошку В. Унікал. твори В. раннього періоду, зокрема акварельні ескізи розписів для Володимир. собору «Надгробний плач» (3 варіанти), «Воскресіння», «Вознесіння» зберігаються у Київ. музеї рос. мистецтва, окремі роботи – в Одес. ХМ, найбільші та найвідоміші колекції – у ДТГ (Москва), ДРМ (С.-Петербург).

**Фотоілюстрації**



## Основні твори

настінні розписи – «Зішестя св. Духа на апостолів» (1984), «Пророк Мойсей», «Христос»; чотири образи для іконостаса Кирилів. церкви (за ескізами А. Прахова – «Св. Афанасій», «Богоматір із немовлям», «Христос» і «Св. Кирило»; 1885); «Дівчинка на тлі персидського килима» (1886), «Гамлет і Офелія» (1888), «Печорін на дивані» (1889), «Демон, що сидить» (1890); розпис правого нефа у Володимир. соборі; панно – «Ранок», «Вечір» (обидва – 1897), «Богатир» (1898), «Пан» (1899), «До ночі», «Бузок», «Царівна-Лебідь» (усі – 1900); «Демон зборений» (1902), «Перлина» (1904), «Ліжко» (1905); портрети – дружини (1896, 1898), І. Мамонтова (1897), В. Брюсова (1906).

## Рекомендована література

1. Яремич С. М. А. Врубель: Жизнь и творчество. Москва, 1911;
2. Тарабукин Н. М. Михаил Александрович Врубель. Москва, 1974;
3. Заварова Г. Київський період творчості М. Врубеля // ОМ. 1977. № 1;
4. Ємченко О. Демон думки і пензля: До 125-річчя з дня народж. М. Врубеля // Наука і суспільство. 1981. № 3;
5. Дмитриева Н. А. Михаил Александрович Врубель. Ленинград, 1984;
6. Константиненко К. Художник і храм // КС. 1994. № 5;
7. Герман М. Ю. Михаил Врубель. С.-Петербург, 1996;
8. Алпатов М. В., Анисимов Г. А. Живописное мастерство Врубеля. Москва, 2000;
9. Пазинич О. Врубель і Київ // Слово Просвіти. 2001. № 4(82).

### Бібліографічний опис:

Врубель Михайло Олександрович / К. І. Ладиженська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29981>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).